

SLOVENSKI NAROD.

Izšla vsak dan s večer izvenredne nedelje in praznika ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrsko deželo na vse leto 25 K, na pol leta 13 K, na četrt leta 6 K 50 h, na en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, na pol leta 12 K, na četrt leta 6 K, na en mesec 2 K. Kdor hodi sam po ulici, plača na vse leto 22 K, na pol leta 11 K, na četrt leta 5 K 50 h, na en mesec 1 K 90 h. Za Nemčijo celo leto 28 K. Za vse druge dežele in Ameriko celo leto 30 K. — Na naročbo brez istodobne vplačila naročnine se ne odira. — Za ostanke tiska enkrat po 14 h, če se ostanke tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se involé frankovati. — Recepti se ne vračajo. — Uredništvo in upravlništvo je v Knafljovih ulicah št. 5. — Upravištvu naj se b'agovoliijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanke tiska, administrativne stvari.

Uredništvo telefon št. 34.

Pisarniške številke po 10 h.

Upravištva telefon št. 85.

Pangermanstvo.

Danes je deset let, kar je umrl prvi kancelar nemškega cesarstva, knez Bismarck. To obletnico obhaja vse nemštvo, dan je posvečen spominu moža, ki je ustanovil nemško cesarstvo.

Nemci so napravili iz Bismarcka nekakega polboga, nekakega narodnega svetnika. To je naravno, da si Bismarck v resnici nikakor ni bil tisti dušni velikan, za katerega ga zdaj slikajo. Ogromni historični material, ki je prav v zadnjih desetih letih bil obelodanjen, priča jasno, da se ima nemštvo za Bismarcka pripisane uspehe predvsem zahvaliti srečnim okoliščinam sploh, predvsem pa kratkovidnosti takratnega ruskega carja. Kdor primerja težave, ki jih je imel premagati Cavour, s težavami, ki jih je premagal Bismarck, ta rad prizna, da je bil Cavour dosti genialnejši od Bismarcka in da je razmeroma veliko več ustvaril, kakor »železni kancelar«, ki pravzaprav ni drugega storil, kakor da si je zagotovil pomoč Italije in si ohranil protekcijo ruskega carja.

Toda kakor posamični ljudje, tako so tudi narodi nečimerni, in iz te nečimernosti se je rodil herojski kult, ki ga uganjajo Nemci specialno z Bismarckom, dočim so Moltkeja že skoro pozabili, ustvaritelja ruske armade, Roona pa sploh več ne poznajo.

Češčenje Bismarcka je tako pretirano, da bi bilo skoro smešno, če bi se ne vedelo, da ne velja samo že doseženim uspehom, nego tudi še ne uresničenim idealom prvega nemškega kancelarja. Danes vemo natančno, kake ideale je gojil Bismarck po zmagi pri Sedan. Zdrženje vseh Nemcev v enem cesarstvu, to je bil njegov ideal, čigar uresničenje je začel pripravljati v oni uri, ko so nemški vladarji nekdanj tako divje sovražena Viljema v Versailles izklicali za cesarja.

Ustvariti nemško cesarstvo, ki bi obsegalo razen Nemčije tudi Nizozemsko in Avstrijo, to je ideal Bismarckov, to je vsebina njegovega političnega testamenta in v tem tiči pravi vzrok pretiranosti kulta, ki ga uganjajo Nemci z Bismarckom.

Značilno je, da avstrijski Nemci v češčenju Bismarcka še prekašajo Nemce iz rajha. V dobah, ko so bili v najljutejši opoziciji proti dunajski vladi, so Nemci kar očitno in odkrito priznavali, da hočejo, naj se Avstrija prikloni Nemčiji in podredi

nemškemu cesarstvu. Danes se izražajo pač previdnejše, ker je politična situacija v Avstriji drugačna, a svojim veleizdajskim stremljenjem se niso odrekli.

Ko je bil zadnjič shod slovenskih delegatov v Pragi, ko so šli pooblaščenici avstrijskih slovenskih državnih poslancev v Petrograd in v Varšavo, tedaj so Nemci hoteli denuncirati novoslovensko gibanje kot veleizdajsko in to lajno gonijo tudi zdaj na vse načine.

A kak razloček je med novoslovenskim gibanjem in med pangermanskim. Slovani ne iščejo drugega kakor vzajemnosti v kulturnih in v gospodarskih stvareh. Vse drugo je izključeno in kdor bi hotel le misliti na politično združenje, bi se le osmešil, kajti politično združenje je kratkoma nemogoče in je izključeno. Slovani stvarjajo šele to, kar Nemci že davno imajo in kar skrbno goje.

Razloček med novoslovenskim gibanjem in pangermanskim gibanjem je ravno ta, da hočejo Slovani kulturno in gospodarsko vzajemnost v okviru obstoječih držav, med tem, ko delajo Nemci na to, da razbijejo Avstrijo in jo potlačijo pod pruski podplati, da dosežejo politično združenje z Nemčijo.

V tem prizadevanju tiči največja nevarnost. V kolikor se ta nevarnost nanaša na habsburško dinastijo in monarhijo, o tem naj razmišljajo tisti, ki so v to poklicani. Nemška nevarnost pa je za nas velika tudi s slovenskega in s slovanskega stališča. Kolikor bolj se utrdi nemštvo, toliko bolj se je bati, da nas požre Nemčija.

Svoje dni je Bismarck govoril z madžarskim revolucionarjem in poznejšim italijanskim generalom Türrrom, in sicer tedaj, ko je bil general Türr adjutant kralja Viktora Emanuela. Govorila sta o razdelitvi Avstrije, in ko je Türr zastopal misel, da mora Italija dobiti Trst in njega ozadje, torej našo slovensko domovino, tedaj mu je Bismarck zaklical: Trieste — jamais! Trsta nikdar. Lahko si vzamete južno Tirolsko in italijanski del Švice. Trst pa bo južni pristan nemškega cesarstva in nemško bo vse od Berlina do Trsta.

Ta razgovor Bismarcka s Türrrom nam pač najjasneje predločuje nemško nevarnost in nam razodeva politične namene pangermanstva.

Nemci časte danes Bismarcka in se navdušujejo za njegove ideale; naj bo to v svarilo in v vzpodbudo

Slovencem, da se s podvojenimi silami lotijo boja zoper nemštvo. Nemštvo na Slovenskem je gad, ki ga redimo na lastnih prsih.

Rekonstrukcija Beckovega ministrstva.

Praga, 29. julija. »Čas« javlja baje iz povsem zanesljivega vira, da namerava ministrski predsednik baron Beck na jesen ministrstvo popolnoma parlamentarizirati. Iz kabineta bi v tem slučaju izstopila minister notranjih zadev baron Bienenroth in pravosodni minister dr. Klein. »Čas« pripominja k temu Beckovemu načrtu: »Če se minister Bienenroth in Klein nadomestita s politiki, in sicer, kakor je pričakovati, z nemškimi, bo položaj Čehov postal dosti bolj neugoden kakor je bil sedaj. Dosedaj je bilo v kabinetu izmed 13 ministrov, ako izznamemo domobranskega ministra, 8 Nemcev in 4 Slovani. To razmerje so doslej opravičevali, češ, da sta Bienenroth in Klein samo uradniki; v resnici da torej sedi v Beckovem kabinetu 5 nemških in 4 slovenski politiki. Po popolni parlamentarizaciji pa bi poleg Becka bilo v kabinetu 7 Nemcev in 4 Slovani.« List pozivlja češke poslance, naj stopijo budno na straži, da preprečijo Beckovo nakano.

Demonstracije v Plzinju.

Plzeň, 29. julija. Češki radikalni poslanec Fresl je priredil tu shod, na katerem se je razpravljalo o dogodkih v Ustju. Fresl je ostro kritiziral postopanje čeških Nemcev ter pozival zborovalce na odločen odpor proti nemškim težnjam. To je dalo navzočemu vladnemu zastopniku povelj, da je shod razpustil. Zborovalci so protestirali proti razpustu, a ker protest ni imel uspeha, so se razšli ter priredili po mestu velike demonstracije. Pred hotelom »Wald-eck« je demonstrante razgnala policija. Nemci zatrjujejo, da so češki demonstranti razbili v Husovi ulici šipe nemške telovadnice in trgovske akademije.

Kralj Edvard v Išli.

Dunaj, 29. julija. Kralj Edvard pride v Išlo 12. avgusta. V Išlo ostane samo en dan. V njegovem spremstvu bo podtajnik ministrstva zunanjih del Sir Charles Hardinge. Sestanku vladarjev bodo tudi prisostvovali: minister zunanjih del baron Aehrenthal in poslanika grof Mensdorff in Sir William Goschen.

Avstrijski vohuni.

Belgrad, 29. julija. V zadnjem času je Avstro-Ogrska preplavila Srbijo s četo vojnih vohunov. Ne preide skoro dan, da bi ne zalotili koga, ki vohuni za Avstrijo. V Belgradu samem so zaprli več sumljivih elementov, ki so brez dvoma špiunirali za avstrijsko vojno upravo. Te dni sta se dva avstrijska vohuna celo vtihotapila v taborišče 6. polka pri Vojnem Senjaku. Prijeli so jih pravčasno in jih izročili sodišču. Ker pa srbske oblasti postopajo z vohuni neverjetno blago in mило, ni pričakovati, da bi se Srbija iznebila te golazni.

Dogodki na Turškem.

Zarota proti sultanu.

Carigrad, 29. julija. V javnost so prišle podrobnosti velike zarote, ki so jo uprizorili mladoturški častniki. Zarotniki so imeli namen pretekli petek pri selamniku v mošeji Hamidie umoriti sultana. V noči med sredo in četrtkom so imeli zarotniki shod, na katerem so sklenili, da se udeležijo selamnika. Kot znak so si izbrali rdeč žepni robec. Na dano znamenje bi oficirji, ki so bili oboroženi z revolverji, imeli istočasno ustreliti na sultanov voz. Če bi se načrt posrečil, so zarotniki imeli namen proglasiti legitimnega prestolonaslednika Rešad efendija za sultana. Ministri so za komplot izvedeli v četrtek in so takoj sklicali ministrski svet. Po daljšem posvetovanju so sklenili sultanu priporočati, da dā ustavo, ker sicer ne morejo jamčiti za njegovo življenje. Pod vtiskom vesti o zaroti je sultan podpisal irade, s katerim se zopet uvaja ustava. Irade se je razglasil še isti večer in komplot je izostal.

O zarobljenju Osman paše.

Belgrad, 29. avgusta. Dopisnik »Politike« iz Bitolje javlja telepodrobnosti o zarobljenju glavnega poveljnika 3. armadnega kora Osman paše: Ob mraku 22. t. m. se je po Bitolju raznesel glas, da se Niaz bej, vodja mladoturških upornikov iz Resne, na čelu 1600 mož približuje mestu. V največjem strahu so trgovci in obrtniki zapirali svoje prodajalnice. Ljudje so trumoma bežali z ulic domov. Strah in trepet, kakor nikdar prej, je zavladal v Bitolju. Ob 1. popoldni je Niaz bej prikorakal s svojo vojsko pred mesto. Glavni del svoje vojske, 1000 mož, je pustil na Devehane, a sam je s 600 vojakih obkolil stanovanje maršala Os-

man paše. Stražo je razorožil, zarobil pašo in mu uplenil arhiv. Ko je pokvaril še brzojavne aparate, se je z ujetim pašo vrnil k svoji vojski. Osman paša je bil v strahu in trepetu, ker je mislil, da ga bodo takoj obesili. Ko je videl, da se mu tega ni bati, je šele jel svobodneje dihati in spraševati: »Zakaj vendar to delate?« Pašo so zvezali, ga dvignili na konja in ga vzeli sabo v planino. Z njim je odšel tudi Niaz bej z 200 vojak in z ujetim Osman paševim spremstvom. Ostala vojska je ostala v Bitolju pod poveljstvom majorja Ejub beja.

Predigra revolucije.

Belgrad, 29. julija. Specialni korespondent »Politike« v Skoplju, Branislav Nušić poroča svojemu listu med drugim tudi tole: Konstatujem, da s proglašenjem ustave ni končana revolucija in da je v bistvu 23. julij, dan proglašenja ustave, obenem tudi datum, s katerim se pričena revolucija. Vse ono do tega dne, kar so tako brzo javljale brzojavke, je bila samo predigra, bil je samo pokret brez posebne forme; šele sedaj se pričena revolucija, jasna po težnjah, uvedena s točno formo in dobro organizovana. Naj se že sodi o dogodkih kakorkoli, vsakdo, ki motri dogodke na licu mesta, mora priti do prepričanja, da se revolucija sedaj šele pričena in da lahko vsak dan, ki je pred nami, prinese dogodke, ki bodo iznenadili vse one, ki so se pomirili s turško ustavo kot z gotovim faktom.

Priprave za volitve.

Carigrad, 29. julija. Ministrski svet je povelil izvedbo volitev v parlament in amnestijo političnih zločincev ministru notranjih del.

Carigrad, 29. julija. Prefektura je uradno razglasila, da so občinske oblasti že pričele sestavljati volilne imenike. Prvi kandidat, za čigar ime se ve, je Mollah Sahib.

Bolgarski četnik — poslanski kandidat.

Sofija, 29. julija. Iz Macedonije javljajo, da je prebivalstvo mesta Nevrokop proglasilo znanega bolgarskega četnika Sandanskega za svojega kandidata pri volitvah v bodoči turški parlament. Sandanski, ki je pravi provzročitelj umora Borisa Sarafova, je na potu v Solun.

Macedonski guverner.

Carigrad, 29. julija. O nastopu macedonskega guvernerja Hilmi paše v vprašanju ustave se je izvedela tale podrobnost: Hilmi paša je poslal Jildiz Kiosku tole brzojav-

LISTEK.

Ada.

(Spisal F. Mrak)
(Dalje.)

II.

Milan Rakovec je bil edini sin bogatega kranjskega trgovca. Oče ga je bil poslal v Trst, da se izvežba v trgovini, toda Milana so tržaška dekleta tako zanimala, da mu za trgovino ni ostajalo nič časa. Oče je bil star in mrtvouden in ni mogel paziti na sina. Samo toliko moči je še imel stari mož, da je sedel na svojih denarnih vrečah. Lahkoživi Milan je vsled tega pogostoma prišel v denarne stiske in je delal dolgovce, kadar je mogel. Kadar je bila sila najhujša, se je zatekel k Mesesnelu, ki je poznal njegove razmere in mu je rad posojal denar, a samo na menice, ker je s prolongiranjem vedno nekaj zaslužil. Nevedda se je vselej delal trdega in nepristopnega in se je prolongiranja branil. Milan je moral ne samo plačati provizijo, oziroma je dolžan ostati, nego je moral za to še prositi. Mesesnel ni samo zaslužil pri teh operacijah, nego se kazal še kot posebnega prijatelja.

Milan Rakovec ni pojmlil Mesesnelovih manevrov, nego je resnično

mislil, da se bogati trgovec nerad bavi z izposojanjem denarja. Zaradi tega se zdaj, ko je menica za tisoč kron zapadla v plačilo, ni upal sam prositi za prolongacijo, nego je poslal svojega prijatelja barona Herberta, s katerim je bil znan iz časa, ko je služil kot prostovoljec pri istem polku, kjer je bil baron Herbert oficir.

Milan se je nestrpnost prekladal po široki zofi v svojem stanovanju, ko je naposled prišel težko pričakovani baron Herbert od svojega poseta pri Mesesnelu. Že po Herbertovem zadovoljnjem obrazu je spoznal Milana, da je prijatelj svojo misijo dobro opravil.

»Bodi blagoslovljen tvoj prihod,« je Milan pozdravil prijatelja, »in ker poznam tvoje znamenite talente in tvojo diplomatično izvežbanost v omehčevanju trdosrčnih manihajev...«

»Stoj,« je zagrmel baron Herbert in v šali prijel prijatelja za ramo. »Kako se drzneš, dolžiti me izvežbanosti v občevanju z Manihajci, ko veš, da nisem bil nikdar in nikomur niti vinarja dolžan. Prekliči skesano, sicer bom zahteval satisfakcije.«

»Prekličem, prekličem,« je kričal Milan. »Stechen, schiessen, blutvergiesen — to mi je še zopernejše kakor delo. Če hočeš, ponovim svoj

preklek pred pričami ali pa ga priobčim v listih.«

»Ni potreba,« je menil baron Herbert. »Zadostuje mi ta preklek in zagotavljam te samo še, da znam v polni meri ceniti tvoj blazni strah pred orožjem.«

»Modro previdnost imenuješ ti blazen strah? Pa bodi ti prizanešeno, nadebudni mladenič, ker si poverjeno ti mislilo srečno izvedel. In da mi ostaneš tudi v prihodnje zvest pomočnik pri kreditnih operacijah, te povabim na obed.«

»Kaj nisi bolan,« se je čudil baron Herbert. »Zjutraj si pravil, da ti je zdravnik prepovedal iti iz sobe, da imaš vratice, kali?«

»To je bilo zjutraj, ko sem vedel, da bi sicer ne šel k Mesesnelu. Sedaj pa, ko je vsled tvoje diplomacije vse v red spravljeno, je tudi moja bolezen minila.«

»Torej si me pravzaprav nalaгал,« je menil baron Herbert.

»Da, in pošteno, a kaj ko si tako tenkoven, da bi drugače ne bil nič opravil,« je hladnokrvno izjavil Rakovec. »Če se ne poboljšaš, si bom moral še večkrat z lažjo pomagati.«

Med tem pogovorom se je bil Milan Rakovec oblekel in pripravil za odhod. Bil je nadvse eleganten in zal dečko, nekaj mlajši od barona Herberta, a vedno vesel, brezskrben in podjeten.

Počasi sta korakala prijatelja po ulicah. Zestvo se je rado za njima oziralo, a brez uspeha. Baron Herbert se za lepi spol sploh ni zanimal, njegov prijatelj pa je bil lačen. In kadar je bil Milan Rakovec lačen ali žejen, tedaj je bil nežnejšim čustvom popolnoma nepristopen.

»Danes bodeva obedovala kakor dva milijonarja,« je spotoma sanjari Milan Rakovec. »Juho, a le prav malo, toliko, da bo počegetal želodec; potem ribo ali če hočeš morskega raka; potem kako pečenko s salato, z laško salato seveda, potem kopu na s kompotom, potem sir, potem torto, potem sadje, breskve bodo najboljše, potem sladoled, potem pa črno kavo s konjakom.«

»Ti vražji požeruh,« je vzkliknil baron Herbert, nakar se je Milan Rakovec užaljen ustavil.

»Tako govoriš ti o moji kompoziciji današnjega najinega obeda? Sramuj se v dno svoje pobaronjene duše. Ti nisi vreden, da se pretaka modrobarvna kri po tvojih žilah, ker nimaš nič smisla za plemenite stvaritve kuharske umetnosti. Oh, in to je moj najboljši prijatelj!«

Milan Rakovec je naročil obed, kakor si ga je bil spotoma sestavil.

»In kako pijačo ukazujete gospod,« je vprašal natakak.

»Najprej prinesite vsakemu čašo plizenjca, potem steklenico borde-

auxa, potem steklenico porenškega vina in končno pripravite nekaj šampanjskih steklenic. Pazite, da bo šampanjec dobro shlajen in krepko frapiran.«

Natakak se je priklonil, da je skoro zadel s čelom ob rob mize, tako mu je imponiralo dobljeno naročilo. »Če ti je prav, ti bom zdaj povedal, kako sem opravil pri Mesesnelu,« je dejal baron Herbert, ko sta z Milanom sedela pri pivu in čakala na juho.

»Nikakor ne,« je odločno izjavil Milan. »To bi znalo iritirati moje živce, kar bi zopet slabo vplivalo na moj želodec. Če hočeš z resničnim užitek obedovati, moraš biti duševno in telesno disponiran. Kdor ne zna čustveno jesti, je barbar, moj ljubi baron, in tak človek ni drugega vreden, kakor da uživa krompir in repo. Sicer pa poznam Mesesnela in njegove ljudi, poznam hišo, mobilije, navade hišnih prebivalcev, celo hišno Anko in kanarčka Mimija poznam natančno. Novega mi torej ničesar ne moreš povedati in zato počakaj, da končava obed.«

Cim je prišel natakak z juho, je Milan Rakovec umolknil. Med obedom ni nikdar govoril in če je baron Herbert tudi kaj rekel, se Milan za to ni zmenil ali pa tega sploh ni slišal, kajti vsa njegova pozornost je bila osredotočena na jed in pijačo.

ko: Vojaštvo v Solunu je priseglo, da bo ustavo izsililo — in jaz tudi. Paše beže.

Carigrad, 29. julija. Poljedelski minister Selim Melhame paša je na skrivnem odšel na italijanski parnik »Bosnia« in se z njim odpeljal proti Brindisiju.

Carigrad, 29. julija. Paše, ki so nepriljubljeni pri ljudstvu, dvigajo svoje prihranke pri denarnih zavodih z očitnim namenom, da ubeže iz Turčije. Mladoturki zaradi tega stražijo kolodvor.

Dopisi.

Od D. M. v Polju. Minulo je šolsko leto; prišel je čas počitnic. Naši učitelji in učenci se bodo oddahnili od trudapolnega, a brezuspešnega dela. Zakaj »brezuspešnega«? me bode kdo vprašal, vsaj imate petrazredno šolo, kjer se pač lahko vse doseže. Prijatelj, prav imaš, tako je na proelju šole napisano, a pogledjva si jo od znotraj. Prvi, drugi in tretji razred poldnevni pouk. Otroci pride v četrti razred že, ko je v resnici hodil v šolo le eden in pol leta. Takih učencev niti v Ljubljani nimate. Tu pri nas čaka šolske oblasti mnogo hvaležnega dela. Nujno potrebno bi bilo, da se šola uredi tako kakor zahteva ta državni zakon. A našim poslanecem je za vse drugo mar, samo za šolo nič. Kajti čim dalj bo vladala tema, tem dalj bomo želi. Kje na Kranjskem pa se nahaja tak monsturni ljudski šole kakršna je naša. Kje hodijo otroci tri leta poldnevno v šolo, a je na proelju napisano »petrazrednica«. Kako naj se zadošči zahtevam petrazrednice, ako je pa v resnici trirazrednica. Uspehi so seveda jako žalostni, ker se otrokom vtepa v glavo nemščina, pa še slovensko niso za silo zmogli. Iz četrtega razreda naj bi zamogli v Ljubljano v srednje šole, a kako naj se ta čudež zgodi, ko pa se ima učitelj v četrtem razredu boriti z osnovnimi pojmi. Ako se letos takoj ne preosnovi šola tako, da se naredi še eden prvi, drugi in tretji razred, potem se naj jo raje spremenijo v trirazrednico, do bodo otroci poučeni vsaj v materinščini, ne pa tako kakor je zdaj, ko ne znajo ne slovensko ne nemško. Malo upanja je, da bi se naredili omenjeni trije razredi, ker ako se pomisli, da se ni dalo doseči še enega tretjega razreda v enem in pol letu pri številu 130 otrok, tudi treh ne dobimo v 2 mesecih. Žalostno je to, da nima dežela 66 K mesečno za učno moč. Vsa čast, od strani občine se je storilo vse. Celo zapeljalo se jo je, ker najela je sobo, preskrbela novo opravilo, a učne moči ni dobila. Kmetom je taka šola morda všeč, a mi tovarniški uslužbenci in delavci nismo zadovoljni. Kmet zapusti svojemu sinu posestvo, s čimer se potem živi, mi ga pa nimamo. Edino, kar lahko otroku lahko damo, je šola. Ako je pa še ta takšna kakor pri nas, potem smo ob vse. Vrh tega pa se še navadno potepanja, ker je polovico dneva brez nadzorstva, ker sta oče in mati v tovarni. Slišal sem tudi, da se namerava otvoriti nova šola v Zalogu. Jako pametna misel, samo da bi se že letos uresničila. Ako se pomisli: tričetrt do 1 uro hoda v šolo, pozimi v snegu in mrazu, poleti ob vročini, potem se pač ne morejo dosti naučiti. Čul sem, da je deželni odbor ovrgel prošnjo za novi tretji razred z motivacijo, da se bode letos otvorila šola v Zalogu. Pozivljamo torej visoki deželni odbor, da drži dano besedo. Na delo torej za blagor ljudstva!

Prijatelj šole.

Iz Žirov. Pred dobrim letom se je ustanovil v Žireh »Sokol«. Vkljub nasprotstvom in ugovarjanjem od strani nazadnjakov, je »Sokol« mirno in počasi stopal korak za korakom naprej, delal si pot v bodočnost. Spomladi leta 1908. si je postavil temelj za svoj dom in sedaj se že dviga ponosna stavba »Sokolskega doma«, ki bode ena najlepših v naši dolini. »Sokolski dom« v Žireh je ponos vsem Slovincem, ponos največ nam Žirovcem. »Sokolski dom« je jasna priča, da v Žireh ni še prevladal duh nazadnjaštva, da so Žiri še napredne in da se je prav zdaj začelo svitati, da žari, da se jasni. »Sokolski dom« bo slovesno odprt dne 30. avgusta t. l. z jako bogatim spredom, katerega priobčimo prihodnjic. »Sokol« v Žireh vabi vas, bratska društva, cenjene prijatelje, zavedne narodnjake: prihitite k otvoritvi prvega »Sokolskega doma« na Slovenskem dne 30. avgusta v Žiri, da povečate slavnost, da dokazate, da imate simpatije tudi do priprostega naroda, do naprednih Žirovcov! Na zdar!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 30. julija.

— Bonaventura išče 250.000 K. Že zopet potrebuje škof denarja. Kar 250.000 K hoče imeti. V ta namen je

vložil prošnjo na dež. vlado, naj mu dovoli najeti ta denar na Alojzijevejšče, potem na neko drugo hišo in na neko parcelo na dunajski cesti. Denar mu je pripravljen dati neki klerikalni denarni zavod, samo če vlada v to privoli. Dijake iz Alojzijevejšča hoče škof premestiti v svoje zavode v St. Vid.

— Zopet eden. Proti narodno-napredni stranki na Kranjskem se je poskusilo že marsikaj, da bi jo ugonobili. Vstajali so pritlikavci, govorili bombastično à la dr. Šusteršič, potem pa jim je polagoma zmanjkalo sape in končno so legli v grob, bilo pa ni nikogar, ki bi za njimi žaloval. Tako je svoj čas vstala »Nova Doba«, oznanjevalka boljše bodočnosti, glasilo politične klikice nenadarnih ljudi, glasilo slovenske gospodarske stranke, ki je sestavljala program, dokler ni bil dolg tako ogrožen, da so upniki zaprli vrata svoje dobrohotnosti. List je poginil pred dobrim mesecem, plačevanje dolgov pa stavlja upnikom sive lase v glavo. Ko so »Novo Dobo« že vili smrtni krči in je postala že čisto klerikalne barve, se je ustanovil nov list »Slovenski meščan«, poln upa, poln zmage nad to »proketo liberalno zalogo«. Ustanovila ga je klerikalna stranka. Imenitno je govoril v imenu vsega meščanstva, ki da je vse že na klerikalni strani, včeraj je pa izšla zadnja njegova številka, v kateri se naznanja, da razen kranjskega Pavšarja in idrijskega Osvolda noben vrag ni maral zanj in da zato prepusti nevhvaležno delo nasledniku, ki ga zadene ista usoda. Škoda je bilo tisočakov, ki so se vrgli za ta list, pa saj klerikalci imajo za ničvredne reči zmeraj dosti denarja!

— Čuki v Škofji Loki. Pri »Slovincu« so zopet hudi. Blamaža v Škofji Loki jih jezi in zdaj se znašajo zaradi tega nad nami. Pa groze zopet! Neka pisma bodo objavili »nekih stebrov slovenskega sokolstva« in potem bo oprana njih škofjeloška blamaža. S tako grožnjo je »Slovenec« že velikokrat prihajal, a je doslej še ni nikdar izvršil. Ko bi bil »Slovenec« lepo tiho na naše besede o čukarski »slavnosti«, bi tudi mi ne bili vlekli raznih reči na dan. Tako pa smo izzvani in v ilustracijo razmer, to je »vrlih« klerikalnih telovadcev, naznanjamo to le. Da se je zbralo v Škofji Loki toliko »Čukov«, je povzročil denar in samo denar. Klerikalci so dali vsakemu na roko gotov znesek, pa vožnjo so jim plačali. Sicer so bili fantiči brez pinka. Ker so pa klerikalci več obljubili nego pozneje dali, je marsikdo prišel v situ težave, da je bil lačen in žejen za katoliške ideje. Posledica tega je bila, da so si »vrli« telovadci pomagali s tem, da so v neki gostilni pili in ko je bilo treba plačati, izginili, ko so pa prišli mimo peka, vdrli so v prodajalnice, si nabrali žemljic in kiflecev ter jo spet poodili tisti trenutek, ko drugi ljudje plačujejo. Kdor je opazoval »Čuke« pri maši na glavnem trgu škofjeloškem, videl je, kako so mašili žemlje in kiflece. Ko je neki veren kristjan opomnil takega fanta, da se med mašo ne sme jesti, odvrnil mu je ta: »Saj ta maša je samo za parado!« Ko so se ponoči vračali »Čuki« iz Škofje Loke, zašli so v gostilno, kjer so preje ostali zapitek dolžni. Zdaj bi morali vse naprej plačati in ker večina ni imela denarja, tudi ni dobila pijače, ampak med prekinjanjem odšla. To je bilo treba povedati, da se prav presodi škofjeloško klerikalno »slavje«.

— Kolone na Goriškem so imeli slovenski klerikalci od deželnozbornskih volitvah strahovito za norca. Obľubovali so, da vlada pokupi posestva ter jih porazdeli med kolone proti majhnemu odplačilu. Županstvo v Števerjanu v Brdih je nato popražalo naravnost poljedelsko ministrstvo, kaj je pravzaprav s kolonskim vprašanjem ter kako misli vlada rešiti to vprašanje, zraven pa je povedalo, kako se izrablja to reč v politične namene. Glede na to je izdalo sedaj okrajno glavarstvo v Gradiscu ob Soči okrožnice na vsa županstva, v katerih pojasnjuje, da se je vlada samo informirala ter če se izvrše kake reforme, se bodo tikale tako gospodarjev kakor kolonov; vse drugo pa morajo župani zanikati ter povedati, da je vse skup farbarija, kar so pravili klerikalni agitatorji. Hud tobak za goriške klerikalce. G. župan Klanjšček v Števerjanu pa za služi pohvalo, da je pomagal naliti kolonom čistega vina, da vedo, pri čem so.

— Najslabša udeležba pri klerikalni komediji v Škofji Loki je bila iz Goriške. Nobenega poslanca, udeležnikov iz Goriške vseh skupaj ni bilo niti 100. S težavo so spravili skupaj bomo številce in še vsem tem so morali plačati vožnjo in hrano, drugače bi bilo v Škofji Loki iz Goriške samo par nuncve. Goriški klerikalci pravijo, da četudi udeležba ni bila velika, pa je vredno to nekaj, da se je udeležilo nekaj mladeničev

kurza v ponedeljek v Škofji Loki. Slab »trošt!« V Gorici so imeli že vse drugačen kurz, pa so se kurzovec presneto slabo obnesli pri zadnjih volitvah.

— Klerikalno sovraštvo zoper družbo sv. Cirila in Metoda. V Trebnjem na Dolenjskem so dne 28. t. m. prišli trije gospodje v neko gostilno. Ker so govorili slovensko, jim je gostilničarka, nič hudega sluteč, napravila račun na listek naše družbe. Toda glej! Enemu izmed teh častitljivih mož je bilo to preveč. Dal je duška svojim mislim na naravnost sirov način z besedami: »Dobi se pa več takih gostilen kakor je vaša. Kje si upate to zahtevati od gosta. Ne dam niti krajearja za družbo.« In bogami, uprle se je ta gospod z zlato verižico, plačati dva vinarja naši družbi. Mučen vtisk so napravile njegove izzivajoče besede in odpor na prisotne goste in eden izmed teh si ga je privoščil s par krepkimi besedami. No, zasramoval se je končno ta ljubeznivi gospod svojega še bolj ljubeznivega čina in pustil je za angelčka 22 vin., govoreč: »Oprostite!« Podajemo to javnosti brez komentarja, da sodi sama, a onemu gospodu kličemo še enkrat: »Sram vas bodi!«

— Iz justične službe. Deželno-sodni svetnik g. dr. Viktor Wagner v Ljubljani je imenovan za višjega dež. sodnega svetnika v Gradcu. Deželno - sodna svetnika Anton Levec v Novem mestu in Anton Liebsch sta dobila naslov in značaj višjih sodnih svetnikov.

Slovenskim abiturijentom, ki si le predostikrat izbirajo študij in stan po netočnih informacijah, bo dobro došla avgustova številka »Omladine«, ki izide prihodnji teden. Podala bo o raznih strokah akademičnega študija in o poklicih, katerim se abiturijenti brez nadaljnjih študij lahko posveti in njih bodočnosti navsvete in pojasnila ter bo tako prav mnogim absolviranim gimnazijcem in realcem dobrodošla. Posamezne številke »Omladine« se dobijo pri upravnistvu v Ljubljani, Breg štev. 12, ako se upošte 42 vin, v znakmah; prodaja jo tudi »Narodna knjigarnica«.

Ljubljansko mestno letovišče Sangrad. Piše se nam: Minolo nedeljo je poletelo iz Ljubljane kakih dvajset oseb v Sangrad, med njimi več očetov, ki smo poslali svoje otroke na to letovišče. Z največjim veseljem naznanjamo javnosti, da so naši otroci zdravi in krepki, da jim zrak izborna dé, da imajo izvrstno hrano in kolikor je hočejo ter da so pod dobrim in vestnim nadzorstvom. Za otroke je to letovišče pravi blagoslov. Bodi ljubljanskemu občinskemu svetu in gospodu županu izrečena presrečna zahvala, da so omislili in tako izvrstno uredili to letovišče za otroke, katerih je gori nad sto. Lažnive mu »Slovincu«, ki je opljuval občinski svet in g. župana za to napravo, pa izrekamo najgloblje zaničevanje. Trije očetje.

Pokojninsko zavarovanje zasebnih uradnikov. Po členu 71 ministrskega ukaza z dne 22. februarja 1903 drž. zak. št. 42, o izvršitvenem predpisu k zakonu z dne 16. decembra 1906, drž. zak. št. 1 iz leta 1907., o pokojninskem zavarovanju nameščencev v zasebnih službah in nekaterih nameščencev v javnih službah, je, dokler se ne konstituirajo deželni uradi pokojninskega zavoda, zavarovanju zavezane nameščence prvikrat zglasti, ter vse odhode in izpremembe o podatkih, važnih za zavarovanje, naznaniti pri političnem oblastvi I. stopnje po obrazcih, omenjenih v členih 52 in 53. Z razglasom c. k. ministrstva za notranje zadeve z dne 1. julija t. l. drž. zak. št. 127, se je določil kot zavezujoči termin za prve zglastitve pri političnih oblastvih I. stopnje 1. avgust t. l. Zakoniti obrok za prigrisatve traja štiri tedne, in prične glede onih uslužbencev, ki so že dne 1. avgusta v kakem zavarovanju podvrženem podjetju nastavljeni, s tem dnevom, glede takih uslužbencev pa, ki pozneje vstopijo v službo, z dnem nastopa službe. Vsak podjetnik, oziroma delodajalec, ki daje delo zavarovanju podvrženim uslužbencem, mora tekom te dobe vpsolati izpolnjene obrazce oni politični oblasti I. stopnje, v katere okoliš se nahaja sedež obrata, oziroma službenega razmerja. Vse zglastitve je podati v dveh izvodih. Okolnost, da se namerava zavarovalni dolžnosti nameščencev kakega podjetja zadostiti potom nadomestne uredbe, ne odvzuje dolžnosti podati prigrisatve. Za prigrisatve potrebne tiskovine, kakor tudi od »Splošnega pokojninskega zavoda« sestavljena pojasnila glede prigrisatve, se dobe brezplačno pri občinskih uradih in pri političnih oblastvih I. stopnje. Službodajalec, ki sploh ne podaja naznani, ali ki ne javijo izprememb ali ki jih ne naznanijo tekom predpisane roka, se kaznujejo po § 82. zak. z dne 16. decembra 1906, drž. zak. št. 1 iz leta 1907 z denarjem do 200 K,

oziroma v slučaju neizterljivosti z zaporom do 20 dni.

S popravami v poslopju c. k. I. dr. gimnazije v Ljubljani, ki so potrebne vsled požara nastalega pred meseci, se seveda še vedno ni začelo: saj še ni konec počitnic. Med dijaki, ki jim je to tega, da jim — ne bode treba požirati prahu in vdihavati smraja svežega zidu, se je te dni začelo prav zanimivo gibanje: zbralo se jih je nekaj iz višjih letnikov in ti so soglasno sklenili, da se visoke m. c. kr. erarju ponudijo kot delavci - prostovoljci, ki bodo »po svojih skromnih močeh« popravili, kar je popravila potrebno. Dasi radi priznavamo požrtvovalno rodoljubje teh mladeničev, se nam zdi, da bi bilo vendarle umestnejše, če bi c. k. erar najel pristne zidarje, požrtvovalnost dijakov pa raje prihranil za priliko, ki bi njemu delala manjšo nečast.

K predvčerašnjemu poročilu o veliki vrtni veselici »Gospodarskega naprednega društva za šentjakobski okraj« pri Plankarju nam je pripomniti, da je bila med gospemi, ki so sodelovale tudi gospa Golobova, ki je z vso požrtvovalnostjo stregla gostom, ter da je vse okusne dekoracije napravil ter vse paviljone sam postavil tapetnik in dekorater gosp. Franc Seber. Po neljubji pomoti je to dvoje izostalo iz poročila.

Poseben vlak trgovske zbornice v Prago bo vozil kakor že naznanjeno po državni železnici. Vozne cene iz Ljubljane (in iz vseh postaj med Ljubljano in Jesenicami) do Prage znašajo za tja in nazaj in sicer za III. razred 20 K 50 v, za II. razred 40 K 20 v in za I. razred 69 K 60 v. Udeležniki, ki se priklapijo na kakšni postaji med Ljubljano in Jesenicami, plačajo iste vozne cene, kakor oni, ki se peljejo iz Ljubljane. Na povratni vožnji jedovoljenosamo enkrat vožnjo prekiniti. Povratek se lahko izvrši tudi čez Dunaj, toda le po progi državne železnice in je v tem slučaju doplačati za vožnjo v III. razred 4 K 90 v, v II. razred 10 K 90 v, v I. razredu 20 K.

Trgovska šola v Ljubljani je ravnokar končala letošnje šolsko leto. Učencev je bilo 264 in sicer v gremijalni trgovski šoli 132, v zasebni trgovski šoli g. Mahra pa istotako 132. Po narodnosti je bilo 158 Slovincem, 48 Hrvatov in Srbov, 31 Nemcev, 26 Italijanov in 1 Grk. Oprostilni izpit, ki se je vršil dne 19. julija, je napravilo 11 učencev tretjega razreda gremijalne trgovske šole. V privatni trgovski šoli je dobilo 21 učencev prvi red z odliko, 21 učencev pa je dobilo drugi red; 6 učencem se je dovolil ponavljalni izpit. Učnih moči je bilo razven ravnatelj g. Mahra na zavodu 15. Prihodnje šolsko leto se prične 1. oktobra. V trgovsko šolo se sprejemajo učenci, ki so z dobrim uspehom dovršili tri razrede kake srednje ali pa meščanske šole. Notranji gojenci se sprejemajo do konca avgusta; vpisovanje vnanjih učencev pa se vrši od 28. do 30. septembra. Absolventom zavoda preskrbi ravnateljstvo po možnosti službe v tu- in inozemskih trgovinah. Na zavodu, ki je bil ustanovljen leta 1834., se je izšolalo doslej 12.749 učencev.

Jubilejna razstava v Pragi. Iz trgovskih krogov se nam piše: Čudno se nam vidi, da pri naših trgovcih in obrtnikih ni tistega zanimanja za jubilejno razstavo v Pragi, kakršnega je bilo splošno pričakovati. Kakor smo izvedeli, je priglas za obisk te razstave naravnost malenkosten spricho ugodne prilike, katero nam nudi poseben vlak, katerega preskrbi, kakor smo že čitali v listu, kranjska trgovska in obrtna zbornica, katere se je res potrudila za to važno in po učljivo stvar. Pri nas je pač tako, da se zanimanje za kako prireditelje le takrat vprav velikansko razvije, čim so dan za dnevom pisane bombastične reklamne novice po časnikih, po cestnih vogalih pa nalepljeni kričeji lepaki itd. Na roki leži torej, da je takoj spočetka manjkalo take reklame tudi za to razstavo, čeravno bo nudila, in o tem sme biti brezdvomno vsak trdno prepričan, veliko več kakor pa se pričakuje vobče. Pomisli je, da se je na Češkem razvila industrija, trgovina in obrt uprav velikansko, o tem svedočijo pač številke in je vsak dvom brezmiseln, kajti samo okraj praške trgovske in obrtne zbornice oddaja državnim blagajni letno eno šestino od celega avstrijskega davka, kar pomenja gotovo, da se je posrečilo samozvesti in žilavosti češkega naroda kakor tu ni njegovemu podjetnemu in gospodarsko na visoki stopnji stoječemu duhu ustvariti cvet industrije v svoji domovini. In ne leži li morda dokaz tudi v dejstvu, da je do danes posetilo to razstavo že nad milijon ljudi? In pogledjmo vendar malo po naših slovanskih bratih kakor Hrvatih, katerih se je peljalo z enim samim vlakom nad 800, potem Poljake, ki dan za dnevom v celih skupinah posejajo to imenitno razstavo. Narav-

nost neopustno in poniževalno bi bilo za nas, ako bi ostali za tako koristno stvar mrzli in nedostopni; dali bi priliko našim zagrimenim sovražnikom, da bi nas imenovali mrtvim narodom, brez interesa za gospodarski napredek. Vse to naj ne velja samo svojo posest. Za zgled si vzemimo ampak tudi netrgovcem in neobrtnikom. Za vsakogar je ta razstava velike vrednosti, poučljiva je in nam kaže pot, po kateri bo treba tudi nam Slovincem kreniti, da si ustvarimo lastno industrijo in da se gospodarsko osamosvojimo ter da si ohranimo svojo posest. Za zgled se vzemimo v narodnem in gospodarskem oziru Čehe. — Čas je torej še, da se združimo v velikem številu, pograbimo priliko, katere se nam nudi s tako ceno vožnjo ter pohitimo v Prago, ne ostanimo zadnji. Saj je to v našem lastnem interesu. Naš ponos zahteva, da ne postanemo zadnji med zadnjimi. Čas je torej za prigrisatve podaljšan do 2. avgusta; vsakdor, komur je le možno, naj prigrisi svoj pristop k obisku, vsak brez razlike, trgovce, obrtnike, uradnike in privatnike, vsi storimo našo dolžnost, ki smo jo dolžni narodno in gospodarsko napredni ideji.

Čuki v Škofji Loki. »Slovenec« močno hvali veselico Čukov v Škofji Loki ter poudarja posebno ogromno število došlecev. V istini pa ni bilo toliko ljudi in marsikateri gostilničar se danes praska po glavi, ker ni mogel razpečati vsega, kar je bil pripravil. Pravijo, da bodo imeli celo pri Balantu — iz gub o. Oglašeni je bilo tam menda 600 kosil, toda prišlo jih ni kosit niti tretjina. Tudi koncert pri Balantu se ni obnesel. Godba ni bila nič posebnega, a tu pa tam se je d r l kak pevski zborček, da so poslušalca — bolela ušesa.

Otroška veselica na Slavinjah pri Razdrtem. Piše se nam: V nedeljo, na dan sv. Ane, je bila na Slavinjah pod kozolcem gospoda župana Ivana Debevca otroška veselica, aranžirana od gospičice Milene Debevčeve. Razen otrok se je nabralo tudi precej drugega občinstva, ki je z zanimanjem sledilo deklamacijam malih umetnikov. Nato se je šele razvila prava otroška zabava — srečkanje. Dasi dobitki niso bili bogve kako veliki, so vendar napravili otrokom posebno veselje. Nato prosta zabava. Da niso mali veseljaki opešali, je že skrbela gospičica Milena Debevčeva s »štrkeljčki« in drugimi jedili. Vsem, ki so pripomogli, da je bil izid te veselice tako povoljen, srčna hvala, posebno pa gospičici Mileni, ki se je s tako vnoem zavzela za male nedolžne otročiče.

Nove Trubarjeve razglednice je založil Fran Dolšak, trgovec na Rašici, v rojstni vasi Trubarjevi. Na razglednici sta okusno izdelani barvni sliki Primoža Trubarja in njegove rojstne hiše. Pod sliko Trubarjeve rojstne hiše so Askerčevi verzji: »Kdo je velik? Kdor rojakom svojim kaže pot iz sužnjega mraku... Ti si tisti velikan! Med nami — prvi bojeval si sveti boj — za svetlobo in vesti svobodo — in ves narod šel je za teboj.« Razglednice se dobe pri g. Jerneju Bahovcu na Marijinem trgu in v drugih trgovinah in knjigarnah. Slovenskemu občinstvu toplo priporočamo te razglednice.

Obvestilo. Po ukazu odd. 13, št. 1134 z dne 16. julija 1908 namerava državno vojno ministrstvo obnove in raznotere opravne predmete iz usnja za c. in kr. armado nabavit pri malih obrtnikih. Ponudbe je do 7. septembra vložiti pri trgovskih in obrtniških zbornicah. Podrobne pogoje obsega v »Laibacher Zeitung« z dne 31. julija (ali 1. avgusta) t. l. objavljeni popolni razglas vojnega ministrstva, ki se razen tega lahko pogleda pri intendancah vojaških teritorialnih poveljstev, pri opravnih skladiščih v Brnu, Budimpešti, Cjostingu pri Gradcu in na Dunaju (Kaiser Ebersdorf), ter pri vseh trgovskih in obrtniških zbornicah.

Grozovit umor v Trstu. O nezaslišanem zločinu, izvršenem nad nesrečno Fabri, govori vse mesto in okolica. Da je Födran morilec, tega nihče več ne dvomi. Vedno bolj raste domnevanje, da imajo tu opraviti s tipom klasičnega zločincea. Sicer kaže že njegov obraz (kljub močni in možati postavi), da je to degeneriranec; poteze in razni znaki pričajo o rojenem zločineu, o kriminaloidu po Lombrosovi teoriji. Klátil se je po svetu, zlasti v Orijentu, in kaj je tam delal, je težko reči. Iz njegovih pisem izvira, da je imel v Orijentu, baje v Drinopolju na Turškem, ljubimski zveze in tudi dve hčerki, sad ljubezni; divje ali zakonske, — je težko reči. Kaj je študiral, se ne ve. Gotovo je, da je precej izobražen. Vešč je zlasti mnogim jezikom in ima neko posebno nagnjenost za tehnične vede. Tako se je našlo v njegovi knjižnici raznih strokovnih inženirskih knjig. Interesantno je, da se v knjižnici nahaja zbirka v več zvezkih »o torturi«. To

bi tudi pričalo o njegovem nagonu k grozovitostim. Nagib groznega čina od zadnje sobote je bil vsekakor dobičkazelnost. Födran je imel, kakor že povedano, ljubavno razmerje z lastnico hiše, vdovo Celičevno. Med njima je prišlo v soboto zjutraj do burnega prizora brzkone zaradi tega, ker je ženska zvedela, da ima Födran novo razmerje. Morilec, katerega je ugajalo brezposelno življenje, je bil zaradi tega prepirljiv, potrt in najbrž je sklenil znebiti se ženske, ki jo je bil nekaj dni prej privedel v hišo, ter se polastiti njenih dragocenosti v vrednosti kakih 3000 K in njenega denarja. Ali je bil Födran sporazumljiv z vdovo Celičevno, s katero se je nameraval poročiti, je tajnost doslej. Nekateri govore, da je Celičeva nesla glavo umorjenke v morje, trdi se tudi, da je vso nedeljo pomagala Födranu snaziti stanovanje, da je izpirala iz tal sledove in krvi, s stene zgrnila krvave kaplje, prala okrvavljeno obleko in sežgala oblačila umorjenkinin. V ponedeljek opoldne sta s Födranom skupaj kosila. Bila sta oba silno vesela in se šalila. — Zanimivo je, kako je prišla policija na sled zločinu. Papir, v katerega je bila zavita glava, je bil debel papir za omote. Policijski uslužbenec, ki so omot preiskavali, so našli na papirju dve etiketi, raztrgani in premočeni ter poštni pečat. Na prvi etiketi, to je na polovici te tiskane etikete je bilo čitati »Bosw«, druga pisana etiketa kot naslov na posiljatelj: Wien z datumom. Policijski uslužbenec je takoj sodili, da je morala neka dunajska tvrdka poslati v omenjenem papirju, v katerem je bila zavita glava, kako stvar, so pregledali dunajski imenik trgovskih trgov in dognali, da se nahaja v I. dunajskem okraju protokolirana trgovina z muzikalijami: Bosworth & Co. V. Kratochwill Nachf. Nato so takoj telefonirali na Dunaj policijski oblastniji, naj poizve pri omenjeni trgovini, komu v Trst da je dala določeno pečatno pečat, poslala blago z začetkom besede Födr. Policija je dognala polni naslov Julija Födrana p. Födransperga. Mislija je, da mora ta kaj vedeti, kako je prišla ženska glava v morje. Tako je prišla policija na sled groznemu zločinu. — K dogodku se nam poroča nadalje iz Trsta: Vdovo Celičevno so izpustili iz zapor, ker se je izkazalo, da ni so-kriva umora Fabrijeve. Tukaj se je pojavilo mnenje, da je Födran morilec tudi onih treh nesrečnih kočijažev Praznika, Mohoroviča in Vida-va, ki so bili pred meseci zavrtno napadeni umorjeni. Nekateri pravi-jo, da je bil morilec teh kočijažev mlajši od Födrana, vendar je zmota lahko mogoča. Preiskava proti Födranu se je tudi na te tri umore raz-egnala. — Včeraj popoldne je bil po-greb nesrečne Fabrije. Udeležilo se ga je okoli 10.000 ljudi. Dostojen po-greb so oskrbeli artisti, ki so tudi nabrali nad sto kron za uboga deč-ka, njenega sina v Tourisu. — Födransperg je bil tat, ki je bil v ljud-ski šoli v Ljubljani; zaradi tega je bil izključen. Njegova mati je bila zaradi goljufije obsojena na tri leta ječe, njegov oče zaradi uboja na de-velet let in je leta 1877. umrl v ječi, brat njegov pa je odsedel tudi daljšo kazen zaradi cerkvene tatvine. — Katarina Celič je kakor Födran-sperg doma iz Kamnika na Kranjskem. Njen oče se je pisal Zupanc, mož, ki je bil rojen 1827 na Dolenjskem, je umrl 1897. Ona je zdaj sta-ra 50 let. — O Födranspergu sodijo, da morda ni plemenit in da si je plemstvo nadel samo, da je lažje ta-ko mogočno in prevzeto nastopal po svetu.

Naknadni nabor meseca av-gusta. Meseca avgusta se vrši le eden naknadni nabor in sicer dne 5. avgusta. Ker se dne 5. avgusta ob 9. dopoldne vrši v šentpetrski cerkvi odkrite spominke plošče v Bosni palim vojakom, se prične nabor ob polu 8. zjutraj v »Mestnem domu«.

»Društva kranjskih dečelnih uslužbenecov« občni zbor bo v ne-deljo, dne 2. avgusta ob 6 zvečer v Meščanski pivnici, na Sv. Petra cesti.

»Desetega brata« na Muljavi ne bo, ker se legar zopet epidemčno razširja po zatiški okolici.

O priliki otvoritve »Sokol-skega doma« v Žireh priredi Sokol tamkaj veliko sokolsko slavnost dne 29. in 30. avgusta. V soboto zvečer je slavnostna predstava in sicer vpri-zori dramatično društvo v Idriji na-rodno igro s petjem »Deseti brat«. Po igri komerz v »Sokolskem domu«. V nedeljo zjutraj je sestanek ob 8. uri v »Sokolskem domu, odkoder se napravijo mali izleti po žirovski do-lini. Ob 10. uri je sprejem gostov, ob 11. uri slavnostna otvoritev »So-kolskega doma«, po otvoritvi skupni obed v »Sokolskem domu«, ob polu 3. uri popoldne skušnja za proste vaje, ob polu 4. popoldne telovadba, ki bo obsegala sledeče točke: a) pro-ste vaje za zlet prihodnje leto v

Belgradu, b) vaje s praporci izvajajo ženski oddelki, c) orodna telovadba vzornih vrst, d) proste vaje naraščajo, e) skupine na bradli izvaja žirovski Sokol. Po telovadbi velika narodna veselica na prostem. Slavnost se vrši ob vsakem vremenu in se bratska društva prosijo, da vpoštevajo slavnost v Žireh pri določanju svojih priredb.

Za »Sokolski dom« v Žireh so darovali: g. Alojzij Pegan, notar v Idriji, iz neke kazenske poravnave 20 K; g. V. Paleček, trgovec v Gorenji vasi 11 K; gđd. Juli Kopač, daroval ob priliki zletu notranjskih sokolskih društev nač. Julij Novak 10 K; ta stari »Modrijan« 4 K; Nežika Naglič 1 K. Vsem darovalcem prirčna hvala! Dobite mnogo posnemalcev!

Domžalski tovarnar slaml-nikov Nemec Jakob Oberwalder je zgradil novo tovarno za slamlnike na prgor. Ta leži ob cesti v smeri proti Ihanu. Sedaj so pričeli pretekli te den zidati obzidje. Da bi pa to lepše izgledalo v korist Nemcu Oberwalderju, začeli so kopati tudi jarek za obzidje na občinskem svetu brez dovoljenja občinskih odbornikov. Kakor se čuje, do-volili so mu to le trije občinski od-borniki namreč Kuralt, Nemec in Janežič brez kake občinske seje ter brez vednosti drugih 15 odbornikov. Ti trije dovolili so mu pa le zato, kjer vedo, da so drugi večinoma le kimovčki in od-visni od privandranih Tirolcev, pa tudi zato, ker bo imel Kuralt nekaj sveta več, ker je mejaš Nemca Oberwalderja. Nemec bo imel širjo cesto pred svojo hišo, župan Janežič pa imel čast še z Oberwalderjem na lov hoditi. V petek 31. t. m. je občinska seja, ko bo obzidje že skoraj dode-lano; seja bo le radi tega tako kasno, da bo Oberwalderja obzidje na obč. svetu ostalo. Pozivljamo vse ostale obč. odbornike domžalske, da naj vsi glasujejo proti temu, in da mora Oberwalder takoj od-straniti obzidje, kjer je tukaj na ta način vsa občina oško-dovana. Saj so že tako vsa boljša slovenska kmetstva posestva v Domžalah kupili Nemci, sedaj bi bilo pa še lepo, da bi jim slovenski od-borniki, zastoj dajali svet, mesto da bi zastopali koristi v prid občine domžalske.

Domžalski zavedni kmet in posestnik.

Sokolski zlet v Hrastniku. Gostilna, od koder se je Sokole pri-njih odhodu pozdravljalo z žvižga-njem ni »Drstvenšek«, temveč Iv. Dernovšek. Nepopisljiv vtisk je na-pravil ta sokolski polet na tukajšnje prebivalstvo. Vse se je čudilo in se čudi jakosti, čilosti, gibčnosti Soko-le in Sokolov. Disciplina, o, ta je še vsa druga kot pri vojaki, tako so govorili bivši vojaki. In telovadba šele, kaj takega se tu še ni videlo, čudno ni, da se danes povsod po-stavljajo primitivni drogi, bradlje, da vse vprašuje, kdaj se tu ustanovi »Sokol«. Silno navdušenje je izzval prekrasen nagovor g. dr. Oražna, solzilo so se ljudje in danes govore: res je, tujec nas tlači, on gospodari na naši zemlji, a mi ga vržemo na-zaj. Osnuje se za sedaj odsek zagor-skega »Sokola«, ta teden se prične z redovnimi vajami. Čuki, morete li tudi vi pokazati take uspehe v Škofji Loki? Sprejem Sokolov je bil res lep, prisrčen. Pri Rožu je visoko nad dolino plaval sokol med dvema tro-bonicama, koj nato krasen slavolok z napisom: »Na delo tedaj... Za narod živeči, goreči, trpeči, a sluge nikomur, le narodni sreči«. Nato ličen slavolok rudarjev: »Borilcem svobode: Na zdar! Rudarji.« I. t. d. Pozabiti ne smemo godbe. »Pazniš-kega in del. podp. društva« iz Trbo-velj pod vodstvom g. Pavliča. Pri-poročamo jo vsem narodnim dru-štvom.

Županstvo št. Vid - Zatičina nam piše: Slavno uredništvo! Ozi-raje se na pred kratkim v Vašem cenjenem listu izdano poročilo, da v Zatičini legar epidemčno razsaja, po-roča s tem podpisano županstvo, da to ne odgovarja resnici. Kajti v Za-tičini je edino en slučaj te bolezni in sicer pri nekem bolniku, ki že leta boleha. Torej o razsajanju epidemije ne more biti govora. — Županstvo ima s tem pojasnilom gotovo naj-boljši namen za svoje ljudi, a ker se gre tu za občni interes, moramo že pribiti, da je uradni list po urad-nih informacijah poročal ravno isto, kakor mi.

Iz Save so potegnili med Zi-danim mestom in Suhim dolom tru-plo neznanega moža.

Zapri so v Mariboru bivšega trgovca v Slivnici, Franca Pe-telinza, ki je šele 13. t. m. pri-šel iz 18 mesečne ječe zaradi slepari-stva, a je zdaj zopet hotel oslepariti nekega konfekcionarja za par oblek.

»Zajca, zajca!« Ko je šel te dni delavec Simon Krhne iz Frajhama v Račje, pridružil se mu je neznanec, ki je želel čez nekaj

časa vedeti, koliko je ura. Ko je Krhne pogledal nanjo, hotel jo je imeti oni v roke, čemur je Krhne ustregel. Komaj jo je pa držal, za-klotal jo je kakor proti bližnjemu gozdu: »Zajca, zajca!« in izginil v lesu s uro in verižico Krhnetovo, ne da bi ga ta mogel dobiti. Sodi se, da je tat vojaški begun Leopold Kr-šič, ki je po begu iz vojaškega za-pora izvršil že tudi neko drugo sle-parijo.

Dovoljenje za pogrebni zaved je dobil Ivan Jerebio na Vrh-niki.

Podružnica sv. Cirila in Me-toda Podnart, Kropa, Dobrava, Kamnagorica in Ljubno priredi v nedeljo, dne 2. avgusta popoldan ob 3. veliko vrtno veselico na vrtu g. Antona Pogodnika, gostilni-čarja in župana v Podnartu s sreč-kanjem, s šaljivo pošto petjem in godbo na pihala, za kar je čisti do-biček namenjen družbi sv. Cirila in Metode. Udeležite se v obilnem šte-vilu veselice s tem, da bode toliko večji donesek za prekristno družbo sv. Cirila in Metode.

Zaradi tatvine so zaprli v Za-grebu 19letno Marijo Šinkovec iz Krašnje na Kranjskem.

Iz prisilne delavnice v Ljub-ljani je bil ušel leta 1881. rojeni Josip Haslinger iz Gornjega Avstrijskega. Prijeli so ga v Gorici ter poslali nazaj v prisilno delavnico, kjer bo delal še 3 leta.

Zapri so v Trstu 49letno Ano Eržen iz Ljubljane, ker je ponare-jala podpise na menicah.

Za poškodbanj je umrl v Trstu 14letni Emil Grdol, ki je bil, kakor včeraj naznanjeno, ranjen vsled eksplozije ukradenih eksploziv-nih stvari.

Mednarodna kolesarska dirka Gradec-Zagreb. Dne 16. avgusta priredi zagrebški kolesarski klub »Orel« mednarodno dirko iz Grada-čev Maribor, Celje in Krško v Za-greb. Vse podrobnosti se izvedo pri g. M. Merčepu v Zagrebu, Prera-dovičev trg št. 7.

Zaklano se je v mestni klanjici ljubljanski od 13. julija do včeraj 20. jul. 74 volov, 5 krav, 6 bikov, 121 prašičev, 222 telet, 101 koštrunov in kozlov in 10 kozličkov; zaklane ži-vine se je vpeljalo 9 telet in 701 kg mesa.

S ceste. Včeraj popoldne je po-sestnik Primož Tavželj iz Dev. Mar. v Polju čez Sv. Petra most na Am-brožev trg podil konja v tako divjem diru, da so bili pešci v pravi nevar-nosti. Neki častnik se je komaj iz-ognil, da ni bil povožen. Konj je bil sedaj na hodniku, sedaj na sredi ceste, potem pa zopet na tiru električne železnice. Ko ga je stražnik na Po-ljanski cesti ustavil in posvaril, mu jih je Tavželj nekaj zasolil, potem pa udaril z bičem po konju in zopet dirjal dalje. Mož ga je imel malce preobilo v glavi. — V noči 27. t. m. so trije delavci napadli na Dolenjski cesti Babičevega uslužbenca g. Ivana Mačka in ga na glavi znatno poškodovali. Ker je Maček v silobranu pri napadu ugriznil enega v prst, se ga je vsled tega posrečilo izslediti v osebi nekega tesarja, kateri pa dosedaj še ni hotel povedati svojih tovarišev, upajo pa, da si bode že še premislil. — Včeraj popoldan je neki kolesar na Poljan-skem nasipu na tla podrl 6letnega Ivana Rozmana in ga na glavi telesno poškodoval. — Epilepsija je včeraj napadla v veži na Karlovski cesti št. 15 potnika Ivana Klanška, stan-ujočega na Glincah št. 61. Napravo so ga prenesli na policijsko stražnico na Karlovski cesti, potem so ga pa pre-peljali z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

Štirje konji so bili dne 28. t. m. ukradeni na pašni posestniku Dra-gotinu Cvetku v Varaždinu. Prvi je bil kostonjeve barve, 14 pesti visok, 8 let star, na desno oko slep in vreden 120 K. Drugi je bil črn, 9 let star, 14 pesti visok in 280 K vreden. Noge ima žolčaste. Kobila je 9 let stara, šekasta, 14 pesti visoka, na čelu ima belo liso in tudi noge so bele, vredna 300 K. Druga je rdeča, 9 let stara, ima na zadnji levi nogi počeno kost ter je vredna 140 K. Tatovi so pokradli tudi za 40 kron konjske oprave. Ker ni izključeno, da tatovi konj ne priženo na naše sem-nje, se interesovanci tem potom pred nakupom sware.

Nesreča. Ko je včeraj peljal 65letni hlapec Mihal Požar, v službi pri Mariji Rohlovi v liirski Bistrici št. 45 nekega šleveka v Bukovico, je konj zapeljal voz na kup cestnega gramoza. Pri tem je padel Požar s voza in se na levi nogi tako poško-doval, da so ga morali prepeljati v deželno bolnišnico.

Ponarejene kreme krojijo po mestu. Falsifikati so precej dobro iz-delani, le bolj temni so in se raslo-čujejo po ovenku od pravih krom.

Izgubljeno je najdeno. Šivilja ga. Severjova je izgubila slat poročni prstan. — Odvetniški uradnik g. Jožef Zajec je izgubil prost bankovec za 10 K. — Baronica g. Edita Müller-

jeva je izgubila usnjato ročno tor-bico, v kateri je imela več priprjetet in tri pisma. Našla jo je zasebnica ga. Leopoldina Božičeva in oddala pri magistratu — Posestnica Fran-čiška Sernakova je našla hranilnično knjižico »Kranjske hranilnice« in jo oddala pri magistratu. — Najdena je kolesarska številka, in sicer črna na rumenem polju 225. Lastnik jo dobi na osrednji policijski stražnici.

»Društvena godba ljublj-an-ska« koncertuje danes zvečer 30. t. m. na vrtu kolodvorske restavracije Jos. Schrey pod osebnim vodstvom g. kapelnika Vasilja Talicha. Za-četek ob 8 zvečer. — Vstopnina 40 vinarjev.

»Društvena godba ljublj-an-ska« koncertuje jutri pri večerni predstavi »The Elite Biograf« na vrtu hotela pri »Maliču«. Začetek ob 8. zvečer.

Ljubljanski grad v bengaličnem ognju.

Drobne novice.

— Boj med cigani in meše-tarji. V Starem mestu pri Frideku v Šleziji so se na semnju stekli cigani s konjskimi mešetarji in kupci. V pretepu so bili ubiti 4 cigani, 16 pa ranjenih. V ciganskem taborišču je našlo orožništvo veliko skladišče orožja.

— V Splitu je izvršil na ondot-nem pokopališču samomor kapitan Biankini. Pokojnik je daljni sorodnik drž. poslanca Biankinja.

— Draga slika. Nabiralec umet-nin Videna v Parizu je kupil van Dykovo sliko »Dama z zamaskim dečkom« za dva in pol milijona fran-kov.

— Povedenji v Bukovini. V Bukovini že par dni neprestano de-žuje. Vse reke so izstopile iz svojih begrov. V Hinci je voda odnesla 5 oseb.

— Mojster Lynch. V Green-ville v Ameriki je poulična sodrga prišla nekega zamorca, ga privezala na trgu na kol in ga živega sežgala. Na stotine ljudi je mirnodušno gle-dalo ta strašen prizor.

Razne stvari.

*** »Los von Rom«, statistika.** Letos je deset let, kar se je pričelo v Avstriji izstopati iz katoliške cerkve pod geslom »Los von Rom«. Leta 1898. je izgubil Rim 1593 ver-nikov, leta 1899. že 6385, leta 1900. 5053, leta 1901. 6639, leta 1902. 4624, leta 1903. 4510, leta 1904. 4362, leta 1905. 4855, leta 1906. 4364 in leta 1907. 4197. Do konca leta 1907. je prišlo med protestante iz katoliške vere skupaj 46 592 oseb. K temu je treba prišteti še kakih 10.000 oseb, ki so prestopile k staro-katolikom. Tudi v drugih državah, celo v Španiji, imamo več protestan-tov, nego mislimo. Vzrok tega ne-sprtnost med katoliško duhovščino in verski fanatizem, ki ga zahteva od svojih vernikov.

*** Strašna nesreča.** V Zadru se je kopala jako lepo dekle Zgambelli v morju, kar sta jo napadla dva morskata volka. Dekle se je branilo z železnimi drogi, vendar ji je en volk odgriznil nogo. Ribiči so nesrečnico spravili na suho, kjer je kmalu iz-kravavala. Tragična njena smrt je vzbudila splošno sočutje.

*** Usoda hrvaških železničarjev.** Dva mlada hrvaška železničarja sta bila premeščena na neko oddaljeno samotno postajo na Ogrskem. Posta-jenačelnik je bil janjčar-pomadza-reni Slovak. Hrvata sta govorila med seboj hrvaški. To je postajena-čelnika jezilo, da je besnel. Zabil je jima je privatne hrvaške razgovore, ker se pa nista pokorila, naznanil ju je ravnateljstvu, da se na ta način ne bo nihče izmed njih naučil ma-džarski. Takoj so enega premestili, drugi je pa ostal in prepeval hrvaške pesmice. To zopet postajenačel-niku ni bilo prav, zato se je zadr na Hrvata, da ne sme ničesar učiniti brez njegove vednosti. Ko je Hrvat še nadalje prepeval hrvaške pesmice, zahteval je postajenačelnik, da ga premeste. Res so ga premestili, in si-cer — na Hrvaško!

*** Možgani znamenitih mož.** V zadnjih letih so preiskali možgane ne-katerih po duhu odličnih mož. O re-sultatih poroča frankfurtska »Um-schau«: Celu najekskaknejše preiska-ve možganov Mommsena, Bunsena in Menzela niso pokazale ničesar, kar bi bilo značilno za »ženskega« možgane. Pri prvih dveh učenjakih je bilo celo očitno ginevanje možga-nov vsled starosti, dočim sta bila vendar oba do zadnjega jako ostrega in bistrega duha. Pri Mommsenu so bile gotove asocijacijske sfere, po-sebno v delih čela in ozadje glave, močno razvite, pri Bunsenu je pre-se-netila močna členovitost levih mož-

ganov čela, pri Menzlu močna asime-trija obeh polovic možganov. Profe-sor Stieda pa je preiskal možgane silno nadarjenega nemškega jeziko-slovca, doktorja Jurja Sauerweina, ki je govoril in pisal 54 različnih je-zikov in v nekaterih tudi pesnikoval. A preiskava ni pokazala nič poseb-nega, celo v takozvani jezikovni sferi ne! Iz teh možganov ne bi bil mogel spoznati noben človek, da je bil njihov lastnik tako znamenit jezi-kovni jezik. Profesor Stieda domneva torej, da je celokupna možganska po-vršina sedež naše sposobnosti, da mi-slimo, in on močno dvomi o eksisten-ci posameznih središč za gotove du-ševne sposobnosti ali odlične duševne lastnosti.

*** Tri smrti zaradi ene grešne ljubezni.** V Mesini v Italiji je poli-cijski stražnik Rafael Monfalcone imel že dalje časa razmerje z javno vlačugo Conceto Lencase. Podbriga-dir tega stražnika je izvedel za to in prijavil višji oblasti vso stvar. Vsled te prijave bi moral biti Mon-falcone premeščen. To ga je tako raz-ljutilo, da je resno sklenil, da se ma-ščuje nad podbrigadirjem. Ko je ta nekoč inspicial straže, ga je ustrelil Monfalcone, da je bil na mestu mr-tev, nato je ustrelil svojo ljubico in končno še sebe.

Književnost.

— Jubilejno pesem na cesarja je zložil znani mladinski pisatelj g. Janko Leban na Bukovici pri Škof-jji Loki. Vprvo se je ta pesem dekla-movala ob šolski veselici v Kostanje-vici na Dolenjskem dne 15. julija t. l., kjer je napravila velik vtisk. Ker je ta pesem kakor nalašč za darilo šolarjem v jubilejnim letu, se raz-množi v tisočih iztisih. Pesem iz-ide v zalogi tiskarja I. Lampreta v Kranju.

— Novi akordi. Šesti sešitek le-tošnjega tečaja tega v založbi Lav. Schwentnerja izhajajočega zbornika prinaša šestero skladb, ki so jih zlo-žili Emil Adamič, dr. Benjamin Ipavec, Anton Svetek, Ivan Oevirk, Stanko Premrl in dr. Gojmir Krek.

Vse tu naznanjene knjige in li-sti se dobivajo v »Narodni knjigar-ni« na Jurčičevem trgu št. 3.

Telefonska in brzojavna poročila.

Konflikt v carigradski kaznilnici.

Carigrad, 30. julija. Iz tukajš-nje kaznilnice bi imeli izpustiti 55 političnih zločincev. Temu se je upro 1200 drugih kaznencev, ki so izjavili, da se morajo iz ječe izpu-stiti ali vsi kaznjenci ali pa nobe-den.

Mladoturki in Albanci.

Carigrad, 30. julija. Mladoturki so v skrbah, da bi se Albanci ne po-stavili odločno na sultanovo stran, ker se boje, da bi v tem slučaju Ab-dul Hamid zopet sistiral ustavo, ka-kor je to storil pred 30 leti. Mlado-turški odbor zato z največjo paznost-jo motri albansko gibanje v Make-doniji in je pripravljen na vse. Ni izključeno, da pride med Mladoturki in Albanci do odkritega boja. V okolici Bitolja so se že opetovano spopadle mladoturške in albanske čete.

Gospodarji položaja.

Solun, 30. julija. V vsi Makedo-niji so gospodarji situacije Mlado-turki, ki so vzeli vso upravo v svoje roke. Mladoturški komite se je spo-razumel z bolgarskimi in grškimi četniki. Edino pristaši pokojnega Borisa Sarafova in srbski četniki ne-čejo ničesar vedeti o sporazumlje-nju. V vilajetu Kosovo je vsa oblast v rokah majorja Djaverbeja, ki je s svojim štabom v Skoplju.

Poljaki in Čehi.

Praga, 30. julija. Knez Lubo-mirski priobčuje v čeških listih v imenu poljskih gostov, ki so obiskali razstavo, zahvalno izjavo za presrčen sprejem in bratsko gostoljubnost češ-kega naroda napram poljskim izlet-nikom. Obenem naznanja, da so Po-ljaki med sabo nabrali 5000 kron, ki se imajo porabiti v svrhe, da se pri-redi v Pragi oiklus predavanj o poljs-ki zgodovini in literaturi, v Varšavi pa oiklus predavanj o češki zgodo-vini in književnosti.

Srbski cerkveni kongres v Kar-lovcih.

Karlovec 30. julija. Kongres je sprejel predlog, da se kot prva točka postavi na dnevni red razprav volitev novega patrijarha. Volitev patrijarha je določena na dan 1. avgusta.

FRANC JOZEFOVA
GRENKA VODA

Meteorološko poročilo.

Julij	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebe
29.	9. zv.	739.3	21.7	sl. sever	jasno
30.	7. zv.	740.3	16.0	sl. jvzhod	.
	2. pop.	742.2	29.2	sr. vzhod.	.

Srednja včerajšnja temperatura 22.5°, norm. 19.8°. Padavina v 24 urah 0.0 mm

2611

Josipina Smerke naznanja v svojem in v imenu svojih otrok **Bogomila** in **Irme** vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest o smrti svojega iskreno ljubljenega soproga, oziroma očeta, gospoda

Antona Smerke

pekovskega mojstra

ki je po dolgem trpljenju danes, dne 29. julija, ob treh popoldne, prežalostno iz deželne bolnice na pokopališče k Sv. Križu

Pogreb draga očeka bo v petek, dne 31. julija ob treh popoldne iz deželne bolnice na pokopališče k Sv. Križu

Sv. zadušne maše se bodo služile v več cerkvah.

Pokožnik se priporoča prijaznemu spominu.

V Ljubljani, 29. julija 1908.

Ivana Švigel roj. Rogel naznanja s tužnim srcem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je njen ljubljeni soprog, oziroma brat, stari oče in tast, gospod

Anton Švigel

posestnik

dan, 29. t. m. ob polu 1. ponoči v 69. letu starosti po dolgi mučni bolezni, prežalostno iz deželne bolnice na pokopališče k Sv. Križu

Truplo predragega rajnika se bo v petek, 31. t. m. ob 5. popoldne položilo na domačem pokopališču k zadnjemu počitku.

Priporočam predragega v blag spomin in molitev.

2618

Kozičjek, dne 29. julija 1908.

Lokal

se išče v najem v Ljubljani kje v mestu, in sicer v Prešernovih ulicah, na Sv. Petra cesti, na Mestnem trgu, Bred škofije itd. ali v bližini teh ulic. 2615 1

Ponudbe na uprav. „Slov. Naroda“.

Mladostne delavke

ki so dovršile 14 leto, se sprejmejo takoj v trajno delo. 2619 1

Naslov v uprav. „Slov. Naroda“.

Mesečna soba

lepo obmehovana, se na Miklošičevi cesti št. 10, hotel Lloyd, razgled na ulico, takoj odda.

Več se poizve v trgovini „Pri nizki ceni“ (Zargi) na Sv. Petra cesti št. 2. 2620

Gostilna

v lepem kraju na Dolenskem v sredi trga, tik cerkve in v bližini železniške postaje, se da takoj v najem. V trgu je sedež c. kr. uradov in tovarov. V tisti hiši so tudi lepi prostori, pripravljeni za vsako trgovino in manjši lokal za oddati.

Dotična vprašanja naj se pošilja na uprav. „Slov. Naroda“ pod „300“. 2617-1

trgovski sotrudnik

21 let star, izurjen detalist za železno, galanterijo in specerijo, želi premeniti svoje sedanje službo ter priti v tako stalno boljšo službo.

Blagohotna vprašanja pod „marš“ na uprav. „Slov. Naroda“.

2614 1

Radi družinskih razmer se odda na račun stara

gostilna z ledenico

v bližini farne cerkve, kjer je tudi poštni urad. 2613

Več se isve pod naslovom M. M. pošte restant Del pri Ljubljani.

Naznanilo.

Slav. občinstvu, trgovcem in časopisom naznanjam, da sem za naročila za hotel „Vega“ le takrat plačnik, če je osebno od mene ali moje so-proge naročeno. 2594 - 2

Z odličnim spoštovanjem

Anton in Marija Maver

lastnik hotela „Vega“ v Sp. Šiški št. 26

Lepo posestvo

5 minut od okrajne ceste, 34 orlov nji, travnikov, sadunostnika, gozda in vinograde v najboljši legi, močna in velika poslopja, pri močni vodi žaga in mlin, ki se da prena-rediti v umetnega, preda zavoljo družinskih razmer **Anton Poschar-nig** v St. Jurju ob Pesnici pri Mariboru. 2596 2

Miroslav Paulin

c. kr. davčni pristav

Olga Paulin roj. Plummer

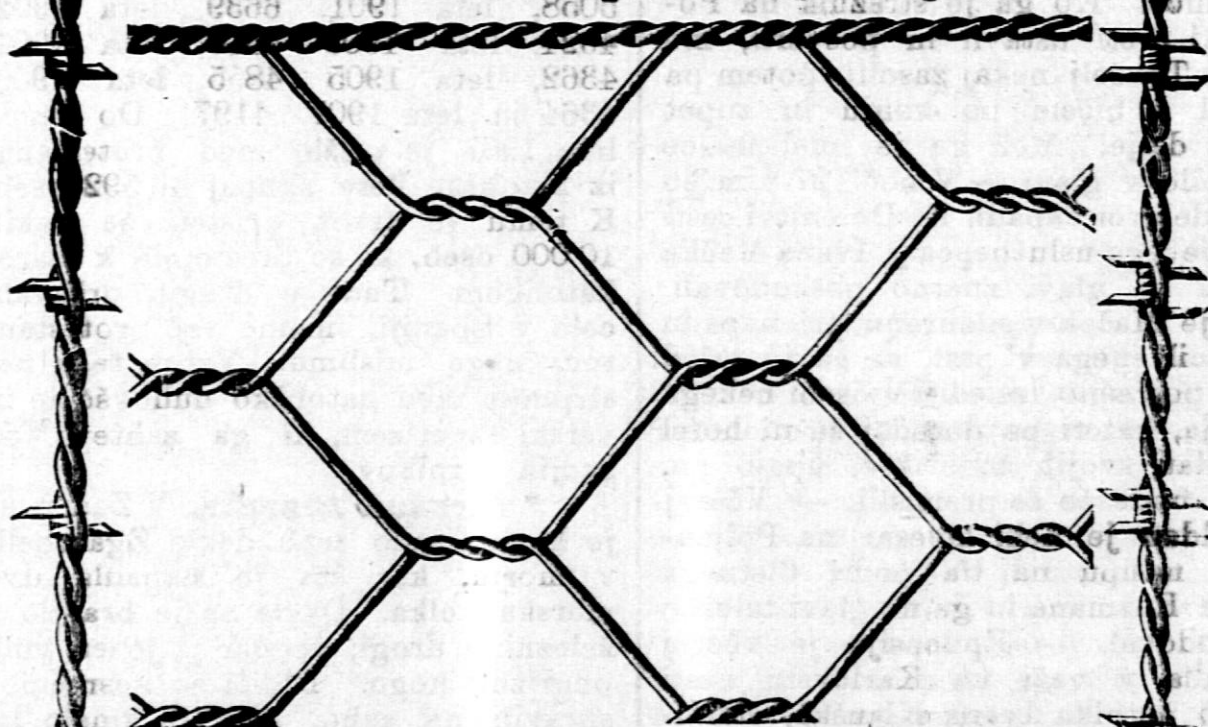
poročena. 2624

Ljubljana

dne 30. julija 1908.

Ljubljana

Najcenejše žitaste pletenine za ograje.

Večkrat sukane v ognju pocinkane žitaste pletenine posebno pripravne za ograditev parkov za divjačino, vinogradov, drevenic itd. za varstvo proti zajemom, za pasje obore, v varnost proti toči, za fazanarje, ptičnike in kletke, najboljše žiceve za igrališča lawn-tennis, do treh metrov širokosti v zalogi, za Rabitzove stene, Monirjeve gradbe itd. itd. Pletenine se izdelujejo s 13 do 150 mm širokimi petjimi in iz različno debele žice, ki se šele po spletenju pocinka v ognju in zatorej ne rjavijo, kakor vse iz pocinkane žice napravljene pletenine. Tudi bodoče žice za ograje v ognju pocinkane in različnih debelosti dobavljajo prav ceno

Hutter & Schrantz d. d.

tvernice za sitarake na Dunaju, Mariboru in v Pragi-Budni. Prirodni vzorci in vsakršna pojasnila gratis in franko.

Dobiva se po vseh večjih trgovinah za železnino. Specialiteta: patentni mački za sneg iz pocinkane železne pločevine. 1087-16

The Royal Wonder Bio

The greatest Bio-Theater of the world. 2616

Danes, 30. in jutri, 31. julija

volika

predstava

v Lattermannovem drevoredu Vsake tri dni nov spored.

Izveleček iz sporeda:

Fotovanje po severu. — Umetniške točke iz Bio-Variété: 1. Plesočni prešic. 2. Ženski nakit za lase. (V barvah.) 3. Orla s svojimi psi. Vragove hčere. (V barvah.) — Zvesti konj. Dramatiški prizor v več slikah. — Beneški pekar. Zgodovinska sodna drama — Veselo vsakovrstnosti. Metulj. (V barvah.) — Gozdni bog. (V barvah.)

Vsak dan predstava.

Začetek ob polu 9. zvečer. — Ob nedeljah in praznikih tudi popoldne ob 4 uri.

Cene: Loža za 4 osebe 6 K; fotelj 1.60 K; I. prostor 1.20 K; II. prostor 80 vin.; III. prostor 60 v.; IV. prostor 40 v.

L. Geni

ravnatelj.

M. Gavrilc

poslovodja.

Niša

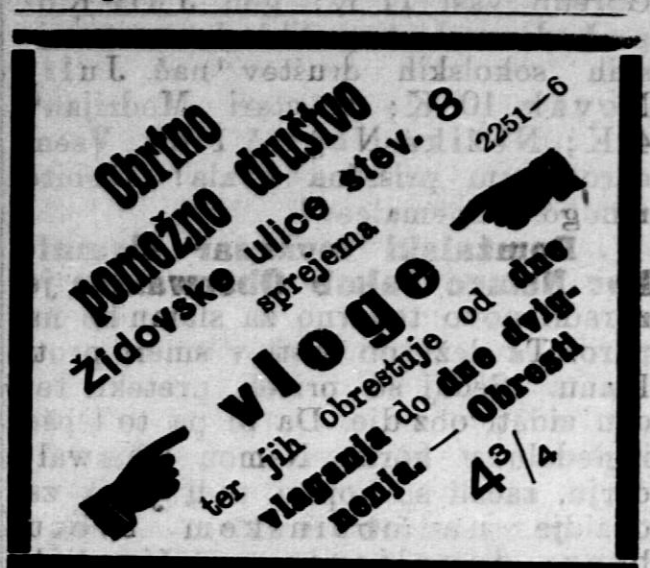
majhna, z vrtem se kupi ali pa vzame za več let v najem, najraje na Goronjskem.

Ponudbe pod „A. F.“ pošte restant Podnari. 2551-3

Urarski

učenc

se sprejme pri Rudolfa Rusa v Kranju. 2265 27

Natakarica

na račun, stara 19 let, 1866 primerne službe v kaki boljši gostilni v mestu ali na deželi. Vstop takoj ali pozneje. 2595-2

Naslov v uprav. „Slov. Naroda“.

Trgovski sotrudnik

mlad, dobro izurjen v specerijski in železninski stroki, več obeh deželnih jezikov, z dve in pol letno prakso, želi premeniti dosedanje službo.

Kje, pove uprav. „Slov. Naroda“ pod šifro „vesti sotrudnik“ 2599 2

Posojilniški uradnik

izurjen v vseh posojilniških poslih, zmožen slovenskega, nemškega, hrvaškega in italijanskega jezika, želi spremeniti svojo dosedanje službo.

Ponudbe na „Zvezo slovenskih zadrug“ v Ljubljani. 2543-2

Stara šola v Šiški je naprodaj.

Krajni šolski svet bode prodal svoje staro šolsko poslopje z obširnim vrtem, cenjeno 40.000 kron.

Poslopje se nahaja v najlepši legi ob državni cesti.

Kupci naj vložijo pismene ponudbe pri županstvu v Spod. Šiški do 14. avgusta t. l.

Krajni šolski svet ni vezan potrditi kupčije najvišjemu ponudniku, ampak si pridrži pravico, ko bi mu ne ugajale ponudbe, razpisati prodajo še enkrat, ali pa prodati šolo na javni dražbi.

Županstvo v Spodnji Šiški

dne 29. julija 1908.

Jakob Burger, župan.

Oes. kr. avstrijske

državne železnice.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. maja 1908. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. žel.

5-50 jutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica, d. ž., Trst c. kr. drž. žel. (ob nedeljah in praznikih do Trbiža).

7-05 jutraj. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica, d. ž., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak čez Podrožico, Celovec, Praga.

7-07 jutraj. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

9-26 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.

11-38 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica d. ž., Trst d. ž., Beljak, (čez Podrožico) Celovec.

1-05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

3-45 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica d. ž., Trst d. ž., Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.

7-10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

7-35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.

10-40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica d. ž., Trst d. ž., Beljak juž. žel., (čez Podrožico).

Odhod iz Ljubljane drž. kolodvor:

7-28 jutraj. Osebn. vlak v Kamnik.

2-06 popoldne. Osebn. vlak v Kamnik.

7-10 zvečer. Osebn. vlak v Kamnik.

10-50 ponoči. Osebn. vlak v Kamnik. (Samo ob nedeljah in praznikih.)

Dohod v Ljubljano juž. žel.

6-56 jutraj. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Jesenic, Gorice, Trsta, Tržiča.

8-34 jutraj. Osebn. vlak iz Kočevja, Straža-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.

11-22 predpoldne. Osebn. vlak iz Prage, Celovca, Beljaka juž. žel., čez Podrožico in Trbiž, Gorice d. ž., Jesenic, Tržiča.

2-32 popoldne. Osebn. vlak iz Kočevja, Straža-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.

3-56 popoldne. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Gorice d. ž., Trsta d. ž., Jesenic, Tržiča.

6-50 zvečer. Oseb. vlak iz Prage, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Jesenic.

8-37 zvečer. Osebn. vlak iz Kočevja, Straža-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.

8-45 zvečer. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Trsta d. ž., Gorice d. ž., Jesenic, Tržiča.

11-50 ponoči. Osebn. vlak iz Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Trsta d. ž., Gorice d. ž., Jesenic.

Dohod v Ljubljano drž. kolodvor:

6-46 jutraj. Osebn. vlak iz Kamnika.

10-59 predpoldne. Osebn. vlak iz Kamnika.

6-10 zvečer. Osebn. vlak iz Kamnika.

9-59 ponoči. Osebn. vlak iz Kamnika. (Samo ob nedeljah in praznikih.)

(Odhodi in prihodi so označeni v srednji evropskem času.)

C. kr. ravnateljstvo državnih železnice v Trstu.

Samo še do 1. avgusta

60% nižje cene za vse poletne predmete n. pr.: damske batistne in svilnate obleke, svetle obleke, piketasta in platnena krila ter čipkaste in batistaste bluze. Moške in deške listrove in pralne obleke in lahke obleke iz poletnega blaga.

„Angleško skladišče oblek“

O. BERNATOVIČ

v Ljubljani, Mestni trg šte. 5.

Podružnica v Spiljetu. Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Podružnica v Celovcu.

Del. glavnica K 2.000.000.

Stritarjeva ulica šte. 2.

Rezervni fond K 200.000.

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po

4 1/2 %

Kupuje in prodaja vrednostne papirje vseh vrst po kulantnem ku*zu.